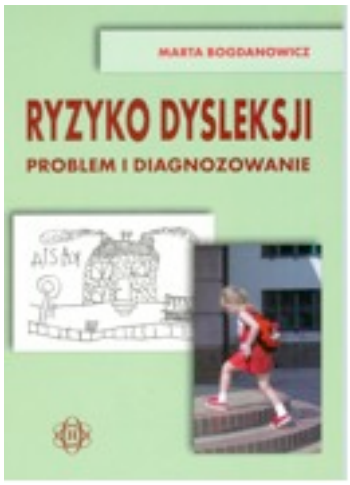
Iwona Maria Pikora
www.dysleksjapl@gmail.com

Dysleksja rozwojowa - są to specyficzne trudności w czytaniu i pisaniu u dzieci o prawidłowym rozwoju umysłowym. Spowodowane są zaburzeniami niektórych funkcji poznawczych, motorycznych i ich integracji, uwarunkowanymi nieprawidłowym funkcjonowaniem układu nerwowego. Artykuł na podstawie książki „Ryzyko dysleksji, problem i diagnozowanie"

M. Bogdanowicz, Wydaw. „Harmonia", Wyd. I, Gdańsk 2002.*

DYSLEKSJA-
PROBLEM ZNANY I NIEZNANY

Rozwój psychofizyczny większości dzieci w wieku przedszkolnym mieści się w granicach norm dla wieku i jest w miarę harmonijny. Jednak istnieje pewien procent dzieci, które od najmłodszych lat życia wykazują odmienne tempo rozwoju. Są wśród nich dzieci o rozwoju przyspieszonym, opóźnionym, a także dzieci z dysharmoniami rozwojowymi, czyli tzw. fragmentarycznymi deficytami rozwojowymi. Są to dzieci, u których mogą wystąpić specyficzne trudności w uczeniu się. Specyficzny charakter mają między innymi trudności w czytaniu i pisaniu. Odkąd do programu dydaktycznego klas zerowych wprowadzono naukę czytania i przygotowanie do pisania, trudności w uczeniu się mogą pojawiać się jeszcze przed podjęciem obowiązku szkolnego, a więc w wieku przedszkolnym, zapowiadając specyficzne trudności w czytaniu i pisaniu (tzw. dysleksję rozwojową) na dalszych etapach kształcenia. Dzieje się tak w przypadkach nieharmonijnego rozwoju psychoruchowego dzieci, którego przyczyną są parcjalne opóźnienia w rozwoju funkcji percepcyjno-motorycznych, uczestniczących w nabywaniu umiejętności czytania i pisania. Chodzi tutaj o zaburzenia funkcji językowych, spostrzegania (wzrokowego, słuchowego), a także motoryki, uwagi, pamięci (wzrokowej, słuchowej, ruchowej), lateralizacji (stronności ciała) i orientacji w przestrzeni. Wobec młodszych dzieci (najczęściej w wieku przedszkolnym), wykazujących wybiórcze zaburzenia w rozwoju psychoruchowym, które mogą warunkować wystąpienie specyficznych trudności w czytaniu i pisaniu stosuje się termin: „ryzyko dysleksji". Nazwę tą stosuje się również w odniesieniu do uczniów, którzy napotykają na pierwsze, lecz nasilone trudności w nauce, pomimo inteligencji w normie, dobrze funkcjonujących narządów zmysłów i właściwej opieki dydaktycznej i wychowawczej.

Terminy „ryzyko dysleksji" czy „dzieci ryzyka dysleksji" zostały po raz pierwszy zaprezentowane przez prof. Martę Bogdanowicz w 1993 roku na Ogólnopolskiej Konferencji Polskiego Towarzystwa Dysleksji w Gdańsku i szybko się rozpowszechniły, w stosunku do dzieci w przedziale wiekowym od okresu poniemowlęcego do około 8 roku życia dziecka.

Ryzyko dysleksji jest najbardziej prawdopodobne u dzieci:

1. pochodzących z nieprawidłowo przebiegającej ciąży i skomplikowanego porodu – są to dzieci urodzone przedwcześnie, w zamartwicy, z niską wagą urodzeniową, w złym stanie fizycznym (w skali Apg poniżej 6 pkt).
2. obciążonych genetycznie – w rodzinie występuje dysleksja, opóźnienia w rozwoju mowy, leworęczność
3. u których można zaobserwować dysharmonie w rozwoju psychomotorycznym – tzn. występują u nich symptomy ryzyka dysleksji.

Dzieci „ryzyka dysleksji" mogą być identyfikowane przez rodziców, nauczycieli, logopedów na podstawie charakterystycznych symptomów. Niekiedy pojawiają się one już w okresie niemowlęcym. Objawy ryzyka dysleksji są możliwe do rozpoznania na podstawie uważnej obserwacji dziecka a także na podstawie Skali Ryzyka Dysleksji, opracowanej przez Prof. dr hab. Martę Bogdanowicz.

Uwzględnia ona takie aspekty rozwoju psychoruchowego dziecka jak:

- rozwój motoryki (dużej i małej)
- funkcje wzrokowe
- koordynację wzrokowo-ruchową
- funkcje językowe
- lateralizację
- orientację w schemacie ciała i przestrzeni
- orientację w czasie
- czytanie
- pisanie (w okresie szkolnym)

*(**Marta Bogdanowicz**, prof. dr hab. – psycholog kliniczny dziecięcy, dyrektor Instytutu Psychologii Uniwersytetu Gdańskiego, założycielka, wieloletnia przewodnicząca, a obecnie wiceprzewodnicząca Polskiego Towarzystwa Dysleksji (1990), wiceprzewodnicząca Europejskiego Towarzystwa Dysleksji (European Dyslexia Association), członek międzynarodowych towarzystw naukowych.Jej zainteresowania, prace i badania dotyczą głównie psychologii klinicznej dziecka, dysleksji rozwojowej, leworęczności, profilaktyki niepowodzeń szkolnych i terapii pedagogicznej. Opracowała kilka narzędzi diagnostycznych (Skalę Ryzyka Dysleksji, Skalę Obserwacji Zachowań Dzieci i Rodziców, Skalę Oceny Skuteczności Metody Dobrego Startu). Jest jednym z pionierów pracy Metodą Ruchu Rozwijającego Weroniki Sherborne w Polsce i jednocześnie należy do niewielkiej liczby trenerów w tej dziedzinie.

Jest autorką ponad 300 publikacji, w tym 40 książek i publikacji zwartych, m.in.:

- *Przytulanki*, Wydawnictwo Harmonia, Gdańsk 2003
- *W co się bawić z dziećmi?*, Wydawnictwo Harmonia, Gdańsk 2004
- *Ryzyko dysleksji*, Wydawnictwo Harmonia, Gdańsk 2005
- *Metoda Dobrego Startu*, WSiP, 2005